

17.8.2018

Maa- ja metsätalousministeriölle

Lausuntopyyntö MMM025:00/2016

**Hallituksen esitys eduskunnalle
ELINTARVIKELAIKSI**

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry kiittää lausuntopyynnöstä.

Lain rakenteesta ja tavoitteesta

Elintarvikelain uudistamisen tavoitteena on mahdollistaa elintarvikealan toimijoiden toimintaedellytyksiä ja parantaa lain käytettävyyttä selkeyttämällä lain esitystapaa. Nykyisen lain hajanaiset säännökset on jäsennetty uudelleen helpommin tulkittavaan muotoon. Tärkeä osa uudistusta on lain nojalla annettujen keskeisten asetusten kokoaminen kolmeen asetukseen, jotka muodostavat lain kanssa nykyistä johdonmukaisemman kokonaisuuden. EU-lainsäädännön sisällön kuvaamisesta uudelleen kansallisessa lainsäädännössä on luovuttu. Voimassa olevaa EU-lainsäädäntöä sovelletaan sellaisenaan, eikä kansallinen lainsäädäntö aiheuta mahdollisia tulkintaongelmia.

MaRa kannattaa maa- ja metsätalousministeriön lain rakennetta koskevia linjauksia. Uusi rakenne selkiyttää lainsäädännön kokonaisuutta ja auttaa hahmottamaan säädöshierarkiaa.

Samalla EU-lainsäädännön referoinnista luopuminen kuitenkin asettaa entistä suuremmat vaatimukset Ruokaviraston ohjeille samoin kuin toimialajärjestöjen omille ohjeille ja suosituksille säädösten sisällön avaamiseksi toimijoille.

Lakiesityksen tavoitteena on myös keventää lainsäädännöstä toimijoille ja valvontaviranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Ravintola-alan kannalta tämänsuuntaiset vaikutukset näyttäisivät kuitenkin jäävän melko vähäisiksi ja sisältyvän lähinnä alustavaan hygieniasetusluonnokseen. Esitetty valvontamaksujen tason nouseminen moninkertaiseksi entiseen verrattuna päinvastoin aiheuttaa merkittävän lisärasituksen toimijoille.

MaRa pitää hyödyllisenä tarkastelukulman siirtämistä elintarvikehuoneistosta elintarviketoimintaan, koska se ulottaa säätelyn myös jatkuvasti yleistyviin internetpohjaisiin toimintamuotoihin ja kotitalouksissa tapahtuvaan ammattimaiseen elintarvikkeiden käsittelyyn. Valvonnassa näkökulman vaihdos voi auttaa suuntaamaan huomiota vähäisistä tiloihin tai rakenteisiin liittyvistä epäkohdista olennaiseen eli elintarvikkeisiin ja niiden turvallisuuteen.

MaRa kannattaa myös elintarvikevalvonnan portaiden vähentämistä ja valvonnan ohjaustehtävien keskittämistä Ruokavirastoon.

Elintarvike- ja kontaktimateriaalialan toimijan luotettavuus

Lakiehdotuksen 3 luvun 7 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi elintarvike- ja kontaktimateriaalialan toimijan luotettavuudesta. Pykälän 1 momentin mukaan toimijaa ei pidettäisi luotettavana, jos hän on kolmen arviota edeltävän vuoden aikana toistuvasti tai huomattavassa määrin laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin maksuihin tai Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamisen tai jos hän on ulosmittauksen tai muun selvityksen mukaan kyvytön vastaamaan veloistaan tai hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton toimimaan elintarvikealalla.

MaRa kannattaa sitä, että elintarvikealan toimijalta edellytetään luotettavuutta. Toimijoiden oikeusturvan takaamiseksi säännöksessä on määriteltävä selvästi ja tarkkarajaisesti, milloin luotettavuuden voi menettää. Luotettavuuden selvittämiseen liittyvien päätöksien tekeminen on annettava asian selvittämiseen erikoistuneen viranomaisen tehtäväksi.

Luotettavuuden selvittäminen sopii huonosti ympäristöterveyden viranomaisten tehtäväksi. Terveystarkastajien koulutus ja osaaminen liittyvät elintarviketurvallisuuden varmistamiseen, ei yrityksen taloudellisen tilanteen selvittämiseen. Siksi Ruokavirastoon on perustettava yksikkö, joka vastaa luotettavuuden selvittämiseen liittyvän taustatyön tekemisestä. Tälle yksikölle on annettava oikeus pyytää Harmaan talouden selvitysyksiköltä velvoitteidenhoitoselvityksiä toimijoista, joiden luotettavuutta on syytä epäillä. Lakiehdotuksen mukaan selvityksiin liittyvät toimenpiteet tekisi maakunta. Jos päätösvalta on pelkästään maakunnilla, ratkaisu ei ole tehokkaan työskentelyn kannalta hyvä vaihtoehto. Ruokaviraston yksiköllä on oltava itsenäinen valtakunnallinen päätösvalta tehdä luotettavuuden selvittämiseen liittyviä päätöksiä. Ehdotettua vastaavasta ratkaisusta on huonoja kokemuksia alkoholihallinnosta. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen harmaan talouden torjujilla ei ollut itsenäistä päätösvaltaa, vaan päätökset tekivät alkoholitarkastajat. Ratkaisu johti siihen, että päätösten tekemiseen liittyvä työmäärä kasvoi ja ratkaisujen syntyminen hidastui.

Lakiehdotuksen 3 luvun 7 §:n 2 momentissa säädetään, ketä vaatimus luotettavuudesta koskee silloin, kun ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö. Ehdotuksen mukaan vaatimus luotettavuudesta koskee toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä sekä muuta ylimpään johtoon kuuluvaa samoin kuin sitä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta tai vastaava omistus- tai määräämisvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö.

MaRa pitää lakiehdotuksessa esitettyä linjausta luotettavuusvaatimuksen asettamisesta perusteltuna. Määräysvallalle asetettu 25 prosentin raja on sopiva ja vastaa aikaisemmissa lainsäädäntöhankkeissa tehtyjä ratkaisuja.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta ottaa luotettavuuden arvioinnissa huomioon myös elintarvikealan toimijaan ja sen vastuuhenkilöihin välittömästi tai välillisesti kytköksissä olevien yritysten ja yhteisöjen velvoitteidenhoito. Tämäkin linjaus on perusteltu. On kuitenkin hyvä, että perusteluissa todetaan, että luotettavuuden selvittäminen 3 momentissa kuvatulla tavalla ei ole tarpeen, jos toiminta on ollut usean vuoden ajan vakiintunutta eikä muutoinkaan ole herännyt syytä epäillä luotettavuutta.

On tärkeää, että toimija voi menettää luotettavuutensa vain olennaisista ja merkittävistä laiminlyönneistä. On hyvä, että perusteluissa todetaan, että yksittäiset huolimattomuuteen rinnastuvat ilmoitusten laiminlyönnit tai rahamäärältään pienet maksujen laiminlyönnit eivät

yleensä osoittaisi elintarvikealan toimijaa epäluotettavaksi. On myös tärkeää, että toimijaa ei pidetä epäluotettavana, jos verovelasta on tehty maksusuunnitelma, jonka ehtoja noudatetaan.

Ympäristöterveydenhuollon/elintarvikevalvonnan valvontamaksut

Lakiehdotuksessa esitetään, että ympäristöterveydenhuollon valvonnasta perittyjen maksujen kustannusvastaavuutta parannetaan. Ehdotuksen liitteenä olevan ja lakiin liittyvissä kuulemisissa esitettyjen taulukoiden perusteella näyttää siltä, että ravintola-alan yritysten valvontamaksut tulisivat olemaan noin kolme kertaa nykyistä tasoa suurempia. Yksittäisen ravintolan valvontamaksut voisivat jopa viisinkertaistua.

Lakiehdotukseen ja hallitusohjelmaan kirjattu tavoite vuosimaksuihin siirtymisestä on hyväksyttävä, koska se vähentää yritysten ja viranomaisten hallinnollista taakkaa. Maksurasituksen moninkertaistuminen ei ole kuitenkaan hyväksyttävä tavoite.

MaRa toteaa, että ravintoloiden verotus ja erilaiset julkiset maksut ovat kiristyneet viimeisten vuosien aikana merkittävästi. Tämä on johtanut siihen, että suomalainen ravintola-ala on eurooppalaisiin kilpailijamaihin verrattuna heikosti kannattava. Tätä kehitystä ei ole syytä vauhdittaa jatkamalla maksurasituksen kasvattamista.

Valvontakohteiden asettaminen vuosimaksun suuruutta määrääviin riskiluokkiin perustuisi Eviran riskiluokitusohjeeseen. Riskiluokitusohjeen käyttäminen maksujen perusteena on hieman yllättävä ratkaisu, mutta muun tasapuolisen linjauksen kehittäminen lienee vaikeaa. Jos maksujen päätetään perustuvan riskiluokitukseen, Eviran nykyisen ohjeen soveltuvuutta tähän tarkoitukseen on arvioitava ja ohjetta on täsmennettävä.

Ravintoloiden kohdalla kysymyksiä herättää valvontamaksujen pohjana oleva valvontakohteen kokoluokan määrittely. Kokoluokka pohjautuu joko asiakaspaikkojen tai vuorokaudessa tarjoiltujen annosten määrään. Ohjeessa ei ole kuitenkaan määritelty, kumpaa kriteeriä sovelletaan, kun toimipaikka sijoittuisi eri luokkaan asiakaspaikkojen ja annosmäärien perusteella. Ei ole myöskään määritelty, mitä ”annos” tarkoittaa. Onko esimerkiksi kupillinen kahvia tai erillään ostettu yksittäinen hampurilainen ”annos”, vai mitä annokseen katsotaan sisältyvän? Esimerkiksi Helsingin Ympäristövalvonta on hyväksynyt ratkaisun, jossa hampurilaisravintola on ilmoittanut annokset ravintolakohtaisena keskiarvona, joka on laskettu vuosimyynnistä. Annoksen määrittelemisen on oleellista varsinkin sellaisten toimijoiden kannalta, joilla asiakaspaikkojen määrä korreloi huonosti todellisen asiakasmäärän kanssa.

Kun lakiuudistuksen yhtenä tavoitteena on valvonnan riskiperusteisuuden lisääminen, on tärkeätä kiinnittää huomiota siihen, että tämä heijastuisi myös maksuissa. Liitteen mukaan vuosimaksua alennetaan 10 % joka toinen vuosi, jos valvontatulos on toistuvasti oivallinen. Alennus on vähäinen, ja määrittelemättä jää, mitä tarkoitetaan toistuvuudella. Myös ravintoloiden ja muiden suhteellisen alhaisen riskiluokan kohteiden on voitava alentaa maksutasoaan vaatimustenmukaisella toiminnalla. Eviran riskiluokitusohjeen mukaan tämä on nykyisellään tavallisen kokoiselle ravintolalle mahdotonta.

EU-asetuksen 2017/625 perustelujen kohdan 66 mukaan elintarvikeketjun valvontamaksujen olisi katettava toimivaltaisille viranomaisille virallisen valvonnan suorittamisesta aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien yleiskustannukset, mutta niiden ei tulisi ylittää niitä. Jotta kaikki toimijat saataisiin noudattamaan unionin lainsäädäntöä riippumatta menetelmästä, jonka jäsenvaltio on valinnut maksujen laskentaperusteeksi (todellisiin kustannuksiin perustuva tai kiinteämääräinen), *maksut olisi tapauksissa, joissa ne lasketaan kaikkien toimivaltaisille viranomaisille tietynä ajanjaksona aiheutuvien kustannusten pohjalta ja veloitetaan kaikilta toimijoilta riippumatta siitä, ovatko ne virallisen valvonnan kohteena viiteajanjaksolla,*

laskettava siten, että palkitaan sellaisia toimijoita, jotka ovat jatkuvasti noudattaneet elintarvikeketjua koskevaa unionin lainsäädäntöä.

MaRan näkemyksen mukaan tämän periaatteen toteutumiseksi olisi tärkeää alentaa maksuja hyvin toimivilta yrityksiltä esitettyä joka toinen vuosi annettavaa kymmenen prosentin alennusta enemmän ja varmistaa, että alennus kohdistuu tasapuolisesti eri koko- ja riskiluokkien yrityksiin.

Vuosimaksuun siirtymistä on perusteltu myös niin, että vastuullisesti toimivat yritykset hyötyvät siitä, että suunnitelmallisella valvonnalla kitkettäisiin muiden toimijoiden mahdollisesti harjoittama lainvastainen kilpailua vääristävä toiminta elintarvikealalta. Täsmentämättä kuitenkin jää, miten tämä tapahtuisi. Maksurasituksen kohdistuminen nykyistä laajempaan joukkoon on sinänsä hyvä asia niiden yritysten kannalta, jotka nykyisessä järjestelmässä ovat kokeneet joutuvansa valvonnan kohteeksi keskimääräistä useammin. Tämä ei kuitenkaan takaa sitä, että valvonta jatkossa suuntautuisi entistä enemmän niihin yrityksiin, joissa sitä eniten tarvitaan.

Maa- ja metsätalousministeriö on perustanut epävirallisen työryhmän, jossa käsitellään valvontakohteiden maksuja. MaRa esittää tarkemman kantansa maksullisuudesta työryhmän työskentelyn aikana.

15 § Omavalvonta

Lakiehdotuksen mukaan *elintarvikealan toimijalla on oltava järjestelmä, jonka avulla toimija hallitsee elintarviketoimintaansa liittyvät terveysvaarat ja varmistaa, että elintarvike – – sekä elintarviketoiminta täyttävät niille elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset.*

Pykälän perustelujen mukaan erillistä omavalvontasuunnitelmaa ei enää vaadittaisi, vaan lain edellyttämä järjestelmä voisi olla esimerkiksi elintarviketurvallisuusjärjestelmä tai laadunhallintajärjestelmä. Myös viranomaisen arvioimia hyvän käytännön ohjeita tai jopa toimijan omia työohjeita voisi pienimuotoisen toiminnan yhteydessä pitää lain edellyttämänä järjestelmänä.

Muutoksen tuoma jousto on kannatettavaa, sillä erillistä omavalvontasuunnitelmaa on tarpeetonta vaatia toimijoilta, jotka noudattavat lainsäädännön vaatimuksia tiukempia laadunhallintajärjestelmiä, tai toisaalta pienimmiltä toimijoilta, joille suunnitelman kirjoittamisesta helposti muodostuu ylimääräinen, muodon vuoksi tehtävä lisätyö sen sijaan että suunnitelma olisi toimintaa helpottava työkalu. Myös nykyisen Eviran ohjeen 16043/1 mukaan *[omavalvonnan tukijärjestelmiin kuuluvat] suunnitelmat voivat olla hyvinkin yksinkertaisia, esimerkiksi työohjeita, eikä niitä tarvitse esimerkiksi pienissä yrityksissä välttämättä aina esittää kirjallisessa muodossa.*

Esitettyä muotoilua *hallitsee elintarviketoimintaansa liittyvät vaarat ja varmistaa, että elintarvike täyttää vaatimukset* voi kuitenkin pitää erittäin tiukkana. Käytännössä täydellinen vaarojen hallinta joka hetki ja täydellinen vaatimustenmukaisuus lienevät mahdottomia. Vaaran olemukseen kuuluu, että se on ainakin osittain hallitsematon: riskiä ei ole olemassa, jos vaaran toteutuminen ei ole jollakin todennäköisyydellä mahdollista.

Toistaiseksi voimassa olevan elintarvikelain omavalvontaa koskevat säädökset ovatkin tässä suhteessa huomattavasti vähemmän ehdottomia:

19 §: Elintarvikealan toimijalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot tuottamastaan, jalostamastaan ja jakelemastaan elintarvikkeesta. Elintarvikealan toimijan on *tunnettava elintarvikkeeseen ja sen käsittelyyn liittyvät terveysvaarat* sekä elintarviketurvallisuuden ja muiden tämän lain 2 luvun mukaisten vaatimusten kannalta *kriittiset kohdat toiminnassaan.*

20 §: Omavalvontasuunnitelmassa tulee *kuvata* 19 §:ssä tarkoitetut kriittiset kohdat ja niihin liittyvien riskien hallinta.

On huomionarvoista, että yleisen elintarvikehygieniasetuksen (EY 852/2004) HACCP-periaatteissakaan (5 artikla) ei edellytetä vaarojen täydellistä poistamista, vaan HACCP mahdollistaa korjaavat toimet ja toimenpiteiden tehokkuuden tarkistamisen.

MaRa ehdottaakin, että 15 §:n tekstiä muutettaisiin esimerkiksi seuraavasti: Elintarvikealan toimijalla on oltava järjestelmä, jonka *tarkoituksena on* toimintaan liittyvien terveysvaarojen hallinta ja sen varmistaminen, että elintarvike – – sekä elintarviketoiminta täyttävät niille elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset.

Lisäksi olisi syytä täsmentää, että vaarojen hallinnassa on olennaista itse toiminta ja sen vaatimustenmukaisuus, eivät järjestelmän muodot tai rakenteet sinänsä.

15 §:n perusteluissa todetaan, että elintarviketurvallisuusjärjestelmän riittävyttä arvioidessaan viranomaisen olisi pyrittävä varmistamaan erityisesti, missä määrin valittu järjestelmä *takaa*, että *toimintaan osallistuvat henkilöt* terveysvaaroja torjuessaan *toimivat* ennalta *sovitun suunnitelman mukaisesti*.

Myös tämä vaatimus on toimijan kannalta varsin tiukka. Hyvä järjestelmä on tietysti sellainen, että koko henkilöstön on helppo sitä noudattaa, ja toimija viime kädessä vastaa työntekijöistään, mutta mikään järjestelmä ei kuitenkaan voi taata ihmisten tietynlaista toimintaa aukottomasti. MaRan näkemyksen mukaan toimivan järjestelmän kriteeriksi riittäisi esimerkiksi, että se edistää terveysvaarojen torjuntaa ja auttaa toimintaan osallistuvia henkilöitä suunnitelmallisesti estämään niitä.

Toimijan omavalvontaan liittyvien velvollisuuksien ilmaiseminen mahdollisimman selkeästi on tärkeää varsinkin, kun 78 §:ssä säädetään rangaistus omavalvontavelvoitteen rikkomisesta.

16 § Valvontatietojen julkistaminen

MaRa pitää hyödyllisenä toimijan mahdollisuutta saada pyynnöstä uusintatarkastus korjattuaan tarkastuksessa ilmenneen puutteen. Koska tarkastuksesta kuitenkin perittäisiin erillinen suoriteperusteinen maksu, on syytä varmistaa, että mahdollisuus uusintatarkastukseen toimijan pyynnöstä ei tarpeettomasti lykkää B-arvosanan saaneiden toimipaikkojen seuraavaa suunnitelmanmukaista tarkastusta.

19 § Elintarvikehygieeninen osaaminen

Pykälästä on jätetty pois aiempaan lakiin sisältyvä maininta, että osaamisen todistamista ei vaadita kassatehtävissä työskenteleviltä ja valmiiden annosten tarjoilijoilta. Perustelujen mukaan hygieniapassin tarvetta tulee arvioida henkilön suorittamien työtehtävien pohjalta. Koska aiempaa epätasemmampi muotoilu kuitenkin voi johtaa kirjaviin tulkintoihin ja maakuntien välisiin eroihin vaatimuksissa, MaRa katsoo, että lakiin edelleen olisi syytä sisältyä jonkinlainen työtehtäviin liittyvä raja.

Perustelujen mukaan hygieniapassitestaaja voi antaa myönnetyn hygieniapassin tilalle uuden esimerkiksi, kun todistus on kadonnut. Jos henkilö ei voi esittää todistusta testin suorittamisesta (kuten ilmeisesti ei voi, kun se on kadonnut), testaaja voi antaa uuden passin, jos hänellä on arkistoituna alkuperäinen testilomake. Lomakkeiden arkistointi vaikuttaa epäkäytännölliseltä ja vanhanaikaiselta: riittäisikö todentamiseen testaajan kirjanpito testin läpäisseistä henkilöistä?

38 § Tarkastus- ja läsnäolo-oikeus

MaRa kannattaa esitettyä tarkastus- ja läsnäolo-oikeuden laajentamista fyysisistä elintarvikehuoneistoista muihin kohteisiin. Tämä on tarpeen, paitsi uudentyyppisten internetpohjaisten palvelujen tarkastamiseksi, myös esimerkiksi monitoimipaikkaisissa yrityksissä, joissa osa tarkastuksessa tarvittavista tiedoista ei ole toimipaikassa, jossa elintarvikkeita käsitellään, vaan ”pääkonttorissa” tai yrityksen tietyistä toiminnoista, esimerkiksi elintarviketurvallisuudesta vastaavassa yksikössä.

Pykälän tekstin muotoilussa kannattaa huomata, että tietojen ei voida useinkaan määrittellä olevan tietyssä fyysisessä paikassa, vaan niitä säilytetään ja käsitellään hajautetusti tietoverkossa.

43 § Valvontaviranomaisten neuvonta- ja ohjausvelvollisuus

MaRa pitää hyvänä sitä, että ehdotuksessa on maininta, että valvontaviranomaiset neuvovat ja ohjaavat tarvittaessa elintarvikealan toimijoita elintarvikemääräysten noudattamisessa. Vielä parempi olisi esittää asia viranomaisten velvollisuutena kuten kehotusten antaminenkin (viranomaisten on tarvittaessa *neuvottava ja ohjattava* – –).

Eviran nykyiseen riskiluokitusohjeeseen, jota lakiehdotuksessa esitetään sovellettavan valvontamaksujen määrittämiseen, sisältyy nimenomainen toteamus, että ohjeelliseen tarkastusaikaan ei sisälly epäkohtien korjaamiseen ohjaaminen muutoin kuin yleisellä tasolla. MaRa kuitenkin näkee hyödyllisenä, että valvontakäynteihin sisältyisi myös ohjausta havaittujen epäkohtien korjaamiseen. Valvontaviranomaisella on tietoa esimerkiksi siitä, miten vastaavanlaiset epäkohdat on muissa yrityksissä korjattu, joten ohjaus voi auttaa ratkaisemaan ongelmat helposti ja nopeasti ja edistää siten elintarviketurvallisuutta.

Otsikoinnista

Lukujen ja pykälien nimeämiseen olisi syytä kiinnittää huomiota, jotta lukijan olisi helpompi hahmottaa ja jäsentää lain sisältöä. Luvun 2 otsikko on elintarvike- ja kontaktimateriaalitoimintaa koskevat erityiset vaatimukset. Sen alla oleva § 5 koskee otsikon mukaan *elintarvikkeita* ja kontaktimateriaaleja ja § 6 elintarviketoimintaa. Kuitenkin pykälässä 5 säädetään *toimijan* velvollisuudesta tehdä ilmoitus tietynlaisesta toiminnasta (ei siis koske itse elintarvikkeita vaan toimintaa) sekä luetellaan asetuksella säädettäviä asioita, joista osa koskee elintarvikkeita tai kontaktimateriaaleja, mutta osa niistä annettavia *tietoja*. Lisäksi *erityisiksi* ovat nyt otsikon mukaan muuttuneet suunnilleen samat vaatimukset, jotka edellisessä laissa ovat joko *yleisiä* tai vain pelkästään vaatimuksia.

Luku 3 käsittelee nimen mukaan *elintarvike- ja kontaktimateriaalitoimintaa* koskevia vaatimuksia, mutta siihen sisältyvässä pykälissä 19 ja 20 säädetään hygieniapasseista ja hygieniapassitestaajista, joiden toiminta liittyy elintarviketoimintaan vain välillisesti, samoin kuin hygieniapassitestaamiseen liittyvät Ruokaviraston tehtävät, joita pykälissä myös käsitellään.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Timo Lappi
toimitusjohtaja

Veli-Matti Aittoniemi
varatoimitusjohtaja